

6 [ב'ק"מ. מ. וש"נ],
7 [מוס' דכמות פ"ח],
8 [במסופת א"י אס
נמאשו העלים הרי אלו
שלו ועי' מוס' ד"ה ש"ק],
9 [מוס' כמיות פ"ח
ע"ש], 10 [קדושין נג' [מוס']
דמרות פ"ח], 11 [קדושין
ע"ה], 12 [שבת נג' וש"נ],
13 [ולקמן ע"ה: קדושין
מ"א: 14] 15 [מוס' מכשירין
פ"ג ע"ש], 16 [ס"ה למא
דכמיה לן השתא דלמדי
נגנז משא אמיא ס',

תורה אור השלם

1 פן תרימו גם אתם
תרימות ה' מבל
ממשרתים אשר תקחו
מאת בני ישראל ונתתם
מפניו את תרומתו ה'
לאהרן הכהן:
במדבר יח כח
2 ובי יתן מים על יד
ונפל מבבלתם עליו ומא
הוא לכם: ויקרא יח לה

גליון הש"ס

גמ' דשירה שליה. עין
עיון דף ע"ה ע"ה מוס'
ד"ה נלך: שם לבוסתא
דמרי בר איסק. עין
ימות דף כ"ה ע"ב מוס'
ד"ה ר"ב:

הנהגות הגר"א

[א] גמ' ה"ג מסכתא. ג"כ
גיטת הרמב"ם ותפסא
והא חסר כ"י ור"ל וחסר
נתיבין נלך אלא ימות הא
שלומו כמותו אלא היע
כ"י וכל זה לתימן דכח
כאן אלא א"ל לכו' דמנה"כ
שאינו מנ"ש בקדושין נג' כ'
ועי' מוס' ס"ה ד"ה אס כ'
וא"כ י"ל כ"י ווא"ל
לשתימיהו שכתבו כאן ד"ה
ה"ג כ"י ור"ל כ"י [ועי' מוס']
דכ"י כ"י ד"ה ס"ה א"כ
פ"ד:

מוסף רש"י

אם חושש משום דול.
אס מקפיד בעל הבית על
מה שעשה ודמה לו שגלה.
אין תרומתו תרומה.
דשקא דח"י הכי קאמרי אס
מלת עור יפות מאלו הי"ת
גוזלן [קדושין נב]. אם
נמצאו יפות מזה
תרומתו תרומה. דגלי
דעמיה דניחא ליה לאמרי
מנאן דשוא שלח מעיקרא
דמי [ש"ב נא]. בין כך
ובין כך. מן יפות ימות
שלין יפות מן [ש"ס].
תרומה רבא אילבי
דאביי. נקמס אבי
ובשילו שמהא משנה זו
מתורגמת לפי דבריו [ט"ו]

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

ירדן. וכן שאר נהרות ומנא זה על יד הירדן היה יושב: בלמטיס
מוזין. ובחוקה נטלה הימנו ומעיקרא ידע ומייאש: שטף נהר קוריו.
של זה ומנאן אחר: הרי אלו כו'. ה"ג הרי אלו שלו מפני שמיאשו
הזעלים. דכל שטיפת נהר כקורות עזים ואבנים הזעלים ידעו זה

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

וכן ירדן שנמל מזה ונתן לזה מה שנמל
נמל ומה שנתן נתן בשלמא גולן וירדן
דקא חזי להו ומיאש אלא גנב מי קא חזי
ליה דמיאש תרומה רב פפא בלמטיס
מוזין אי הכי היינו גולן תרי גוויני גולן
ת"ש כ"ג שטף נהר קוריו עזיו ואבניו ונתנו
בתוך שדה חבירו א הרי אלו שלו מפני
שנתיאשו הבעלים טעמא דנתיאשו הבעלים
הא סתמא לא הכא במאי עסקינן כשיכול
להציל אי הכי אימא סיפא א אם היו הבעלים
מורדין אחריהם חייב להחזיר אי ביכולין
להציל מאי אריא מורדין אפילו אין מורדין
נמי הכא במאי עסקינן ביכולין להציל
על ידי הדחק מורדין לא אייאוש אין מורדין
איאוישי מיאש ת"ש כ"ג כיצד אמרו התורם שלא
מודעת תרומתו תרומה ב הרי שירד לתוך
שדה חבירו וליקט ותרם שלא ברשות אם
חושש משום גול אין תרומתו תרומה ואם
לאו תרומתו תרומה ומנין הוא יודע אם
חושש משום גול ואם לאו הרי שבא בעל
הבית ומצאו ואמר לו ב כלך אצל יפות
אם נמצאו יפות מזה תרומתו תרומה ואם
לאו אין תרומתו תרומה דליקטו הבעלים
והוסיפו עליהן בין כך ובין כך תרומתו
תרומה וכי נמצאו יפות מזה תרומתו תרומה
אמאי בעידנא דתרם הא הוה ידע
תרומה רבא אילבא דאביי * דשירה שליה
[א] ה"ג מסכתא דאי ס"ד דלא שוויה שליה מי
הויא תרומתו תרומה והא אתם יגם אתם
אמרו רחמנא א ה"ל רבות שלוחכם מה אתם
לדעתכם אף שלוחכם לדעתכם אלא הכא
במאי עסקינן כגון דשירה שליה וא"ל זיל
תרום ולא א"ל תרום מהני וסתמיה דבעל
הבית כי תרום מבנינונית הוא תרום ואזל
איהו ותרם מיהו רבא בעל הבית ומצאו
וא"ל כלך אצל יפות א אם נמצאו יפות מזה
תרומתו תרומה ואם לאו וזמרא ורב אשי
אקלעו * לבוסתא דמרי בר איסק אייתי אריסיה תמרי ורימוני ושדא קמיהו
אמימר ורב אשי אמרי מר זוטרא לא אכיל אדהכי אתא מרי בר איסק
אשכחיהו וא"ל לאריסיה אמאי לא אייתית להו לרבנן מהנך שפירתא
אמרו ליה אמימר ורב אשי למר זוטרא השתא אמאי לא אכיל מר
והתניא אם נמצאו יפות מזה תרומתו תרומה אמר להו הכי אמר רבא
לא אמרו כלך אצל יפות אלא לענין תרומה בלבד משום דמצוה
הוא וניחא ליה אבל הכא משום כסיפותא הוא דאמר הכי תא שמע
עורדהו המל עליהן ושמה הרי זה בבי יותן נגבו אף על פי ששמה
אין

דפשיט ליה דנתיאשו א"כ מרישא גופיה מני לאוכוחי דמייירי צאין יכול להציל ולא היה נריך להציל אלא סתמא לא
דאפילו סתמא נמי מני מייירי: ה"ב גרסינן ה"ג מסכתא דלי לא שוייה שליח ולא גרסינן ותפסא: א"כ יש יפות מזה תרומתו
תרומה. דמסתמא גם מתחילה היה דעמו כן וא"ת ונימא דהשתא ודאי ניחא ליה ציפות אלא מתחילה נשעה שפרס את הוה ידע לא
הוה ניחא ליה דאין דרך לתרוס מן היפות כלאמרינן לעיל [דף ע"ה: ג] דבר שיש בו סימן לדאפילו לרצא חייב להכריז דלע"ג דהשתא
מתיאש אין בכך כלום וי"ל דשאני הכא דכיון דחזינן ציה דניחא ליה השתא אמרינן נמי ניחא ליה מעיקרא משום מנא: ו"א א"כ אין
תרומתו תרומה. וא"ת דכפרק אלמנה ניונית [מכושף דף ט: וש"ס ד"ה פיסת] אמרינן דסתמיה דבעל הבית הוה אחד מחמשים ואם השליח
פיסת י או הוסף י תרומתו תרומה דמני א"ל כהכי אמדמין ה"ג נימא הכי וי"ל דהתם הוה כולה שיעור תרומה ויש שפורס כך ויש שפורס
כך לכן מני א"ל כיון שלא פירשתי לי כהכי אמדמין אלא מייפות אין רגילות לתרוס ולכן לא היה לו לתרוס בשום ענין מהם בלא רשות:
מ"ך זוטרא א"כ אב"ט. וא"ת ואמאי לא אכל האמר רבא פרק הגוזל בתרא [ב"ק דף ק"ט]. אריסא מנפשיה קא זבן ויש לומר דהתם שהציא
האריס מבית דמסתמא ממה שהגיע לחלקו מציא אכל הכא שהציא מן הפרדס היה חושש מר זוטרא שמה בשעת חלוקה לא יאמר
לבעל הפרדס תטול כנגד מה שנתתי להם ורב אשי לא היה חושש לזה ולכן אכל קודם שצא מרי בר איסק משום דאריס מנפשיה קא
יהיב דאין לומר שהיה סומך שיתרנה מרי בר איסק שיעדע דהלכה ככאזי ואע"ג דהשתא ניחא ליה מעיקרא לא הוה ניחא ליה:

כב.

מה שנתן נתן. א"תאית כר' דאמר בפרק הגוזל [בתרא] [ב"ק דף
ק"ד]. סתם נגב וגזלן הוה יאוש זעלים:
שטף נהר קוריו עזיו ואבניו. ה"ג אס נתיאשו הבעלים הרי
אלו שלו וי"ל דמייירי ציכול להציל בקל אס רודף נשעת

שטיפה דאי לאו הכי הוה כוונתו של
יס שאבד ממנו ומכל אדם ועל זה
לא היה אומר הא סתם לא אלא
איירי ציכול להציל בקל נשעת שטיפה
ואפילו אין צהן דמייירי ולפי שיעכבן
עקולי ופשוטי ויקחם שס ואפי' יקדמו
אחרים ויקחו יחירוס לו לפי שיעכר
שהוא זעליו לפי שרדף מיד וס"ד
דמייירי דאס לא דרף מיד נשעת
שטיפה שלא יכול עוד כלל להציל
כדמוכא כפיפא לפי שיקחוס אחרים
כשעכבוס עקולי ופשוטי ולא יחזירו
לפי שאין צהן סימן וס"ה אס נתיאשו
הבעלים דהיינו שהיו שס נשעת
שטיפה ולא רדפו ואפילו אומרים
שאין מתיאשים אין בכך כלום דודאי
הן מתיאשים בלנן הא סתמא שלא
היו זעלים נשעת שטיפה ולא נתיאשו
עד שיעדע הבעלים ששטפה נהר
ואז כבר אינו יכול להציל לפי שאין
בו סימן לא דכשמנאן צאיסורא אסא
לידיה שהזעלים לא ידעו עדיין
אלמא יאוש שלא מדעת לא הוה יאוש
ומשני ציכול להציל אפי' אחר שטיפה
כגון שיש צאציה סימן שהבעלים
אינן מתיאשין כשידעו שרפיך אי הכי
אימא סיפא וסא הוה הבעלים מורדין
כו' מאי אריא מורדין אפילו הוה
זעלים שס נשעת שטיפה ולא רדפו
נמי יחזיר ומשני ציכול להציל אחר
שטיפה ע"י הדחק דלע"פ שיש בו
סימן צטורח יכול להציל לפי שיתרחקו
הרצה שהנהר מוליכין צרחוק ולכן
אס היה נשעת שטיפה ואינו מרדף
ודאי מתיאש כיון שענה יכול להציל
בלא דוחק ואינו מנזיל אכל אין
הזעלים נשעת שטיפה יחזיר דכשידעו
הבעלים לא יתיאשו ויזילו על ידי
הדחק וא"ת מנלן הא סתמא חייב
להחזיר דלמא נתיאשו אסא לאפוקי
שהיו שס ורדפו דחייב להחזיר וי"ל
דא"כ לא ליתני אס נתיאשו אלא
למני סתמא שטף נהר קוריו עזיו
ואבניו הרי אלו שלו דפשיטא דלא
מייירי נדדפו נשעת שטיפה דהא
קמני סיפא דאס הוה הבעלים מרדיס
חייב ואין להקשות דמני דייק מסיפא
טעמא דמורדין הא סתמא הרי אלו
שלו דלעולם נימא דהוא הדין סתמא
דיחזיר ולא נקט מורדין אלא לאפוקי
שהיו הבעלים נשעת שטיפה ולא
רדפו וע"י סיפא דעיני דמייירי צאין
יכול להציל אכל רש"י דגרס מפני
שנתיאשו הבעלים משמע לישנא

דאס סתמא לא
למני סתמא שטף נהר קוריו עזיו
ואבניו הרי אלו שלו דפשיטא דלא
מייירי נדדפו נשעת שטיפה דהא
קמני סיפא דאס הוה הבעלים מרדיס
חייב ואין להקשות דמני דייק מסיפא
טעמא דמורדין הא סתמא הרי אלו
שלו דלעולם נימא דהוא הדין סתמא
דיחזיר ולא נקט מורדין אלא לאפוקי
שהיו הבעלים נשעת שטיפה ולא
רדפו וע"י סיפא דעיני דמייירי צאין
יכול להציל אכל רש"י דגרס מפני
שנתיאשו הבעלים משמע לישנא
דאס סתמא לא
למני סתמא שטף נהר קוריו עזיו
ואבניו הרי אלו שלו דפשיטא דלא
מייירי נדדפו נשעת שטיפה דהא
קמני סיפא דאס הוה הבעלים מרדיס
חייב ואין להקשות דמני דייק מסיפא
טעמא דמורדין הא סתמא הרי אלו
שלו דלעולם נימא דהוא הדין סתמא
דיחזיר ולא נקט מורדין אלא לאפוקי
שהיו הבעלים נשעת שטיפה ולא
רדפו וע"י סיפא דעיני דמייירי צאין
יכול להציל אכל רש"י דגרס מפני
שנתיאשו הבעלים משמע לישנא

עין משפט
נר מצוה

מו א מיי פ"ו מהלכות
גולה ואציה ה"ל א
טו"ח"מ ס"י נטו:
מו ב ג ד מיי פ"ד מהל'
תרומות ה"ל ג:
ז ה מיי ס"ה הלכה א:
יח ו מיי פ"ג מהל'
טומאת אורלין הלכה
ז:

רבינו הגנאל

הן ממשש בהן כל שעה
והללו אצ"פ שהן בצד
שדה קצורות דמכוחא
מילתא דמשדה זו הן
כבר נתיאש מהן כמו
המעות. וכן תאנה הנוטה
לדרך התאנים שהן נפלות
ממנה מיד נמאסות לפיכך
מתיאש מהן ומותרין
משום גזל וטורחין מן
המעשר דאינו בשמר ותנן
כלל אמרו במעשרות
כל שהוא אוכל ונשמר
וגידולי מן הארץ חייב
במעשרות. גנב שנטל
מזה ונתן לזה לא גנב
הוא שגנב בסתר. אבל
האי גנב דקמני גולן
הוה שנטל בלוי ותר
גוויני גולן קמני חד
גולן וחד ליסטיס מוזין.
ת"ש שטף נהר קוריוני
ונתן לתוך שדה חבירו
אם נתיאשו הבעלים הרי
אלו מכלל דבסתמא
חייב להתזיר ואוקימנא
כשבעלין מורדין אחריהן
ירכילין להציל על ידי
הדחק. ת"ש כיצד אמרו
התורם שלא מדעת
תרומתו תרומה וכו'
אוקימנא כגון שתרם ובא
בעל הפרדות ומצאו שתרם
ואמר לו למא [לא] היתה
תרם מאלו היפות מוכחא
מילתא שנתרצה ואסיקנא
לא אמרו כלך אצל יפות
צרון בעלים אין במה
שנשעה אלא לענין תרומה
בלבד משום דמצוה היא
וניחא ליה ביפה. אבל
בוולתי תרומה לא ואע"פ
שאמר לו כלך אצל יפות
משום כסיפותא הוא דאמר
ליה הכי ואסרינן משום
גזל. ת"ש עורדהו הטל
עליהם ושמה הרי הן כבי